

INGLIZ TILI DARSLARIDA SUNIY INTELLEKTDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGI

Madina Obloqul qizi Hamroyeva

O'qituvchi, Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti

Annotatsiya: Mazkur maqola, ingliz tili darslarida sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanishning samaradorligini tahlil qiladi. Sun'iy intellekt vositalarining til o'rganish jarayonida, ayniqsa, talabalarning nutq va yozish ko'nikmalarini rivojlantirishdagi o'rni muhokama qilinadi. Maqolada, ingliz tilini o'rganish jarayonida sun'iy intellektni qo'llashning afzalliklari, masalan, avtomatik tarjima, grammatika va imlo xatolarini aniqlash, individual ta'lim yondashuvlari yaratish, hamda interaktiv mashg'ulotlarning samaradorligi ko'rib chiqiladi. Bundan tashqari, texnologiyalar yordamida darslarni qiziqarli va samarali o'tkazishning yangi usullari va uslublari taqdim etiladi. Maqola, ingliz tilini o'rganishda sun'iy intellekt vositalaridan foydalanishning istiqboli va uning ta'lim sohasidagi roli haqida o'z fikrlarini bildirmoqda.

Kalit so'zlar: Sun'iy intellekt, ingliz tili, til o'rganish, interaktiv texnologiyalar, ta'lim innovatsiyalari, yozish ko'nikmalari, nutq ko'nikmalari, grammatika va imlo, ta'lim jarayoni

Kirish qismi: Bugungi kunda sun'iy intellekt (SI) texnologiyalarining ta'lim sohasiga kirib kelishi, o'qitish va o'rganish usullarini tubdan o'zgartirmoqda. Ingliz tili darslari ham bundan mustasno emas. Sun'iy intellekt yordamida o'quv jarayonini individualizatsiya qilish, interaktivlikni oshirish, hamda talabalarning til o'rganish samaradorligini yaxshilash imkoniyatlari yuzaga kelmoqda. Sun'iy intellektning asosiy xususiyatlaridan biri — u o'quvchilarning ehtiyojlariga moslashish, xatolarni tezda aniqlash va to'g'irlash, shuningdek, o'quv jarayonida yuqori darajada tahliliy yondashuvni amalga oshirishdir. Ingliz tili kabi murakkab tilni o'rganishda, SI texnologiyalari, ayniqsa, grammatika va leksika, fonetika kabi sohalarda o'quvchilarga ko'maklashish va ularning bilimlarini rivojlantirishda katta imkoniyatlar yaratadi.

Ushbu maqolada, ingliz tili darslarida sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanishning samaradorligi va afzalliklari o'rganiladi. Yaxshi tashkil etilgan texnologik vositalar, talabalarning til o'rganish jarayonini tezlashtiradi, motivatsiyalarini oshiradi hamda ularga yanada interaktiv va qiziqarli o'rganish tajribasini taqdim etadi. Maqolada, SI texnologiyalarining ta'limda qanday qo'llanilishi, shu jumladan, ingliz tili o'qitishda uning amaliy samaradorligi va kelajakdagi istiqbollari haqida so'z yuritiladi.

Asosiy qism: Ingliz tili darslarida sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish, o'qituvchilar va o'quvchilarga yangi imkoniyatlar yaratadi. Bu vositalar til o'rganish jarayonini samarali va interaktiv qilishda yordam beradi. Quyida sun'iy intellektning ingliz tili darslaridagi asosiy afzalliklari va uning samaradorligini oshirishdagi o'rni ko'rib chiqiladi.

Avtomatik grammatika va imlo nazorati: Sun'iy intellektning asosiy afzalliklaridan biri, grammatika va imlo xatolarini tezda aniqlash va to'g'irlashdir. O'quvchilar ingliz tilida yozilgan matnlarda xatolarni aniqlashda muammolarga duch kelishlari mumkin. SI tizimlari esa, matnlarni avtomatik ravishda tekshiradi, xatolarni ko'rsatadi va ularga to'g'ri tuzatishlarni taklif qiladi. Bu jarayon o'quvchilarga o'z xatolarini tushunishga va ulardan o'rganishga yordam beradi.

Individual o'quv yondashuvi: Sun'iy intellekt, o'quvchilarning bilim darajasiga mos ravishda individual ta'lim yondashuvini yaratishga imkon beradi. Masalan, o'quvchilarning kuchli va zaif tomonlarini aniqlash, ularning ehtiyojlariga mos materiallarni taqdim etish, o'qish va yozish ko'nikmalarini rivojlantirishda yordam beradi. O'quvchilar uchun moslashtirilgan mashqlar, ingliz tilining turli sohalarini, masalan, lug'at boyligini oshirishni va tilning uslubiy xususiyatlarini rivojlantirishni osonlashtiradi.

Interaktiv o'quv materiallari va vositalar: Sun'iy intellekt yordamida ishlab chiqilgan interaktiv o'quv materiallari talabalarning qiziqishini oshiradi va ularni darslarga faol jalb qiladi. O'quvchilar turli xil interaktiv mashqlar, simulyatsiyalar va o'yinlar orqali ingliz tilini o'rganishlari mumkin. Bu usullar o'quvchilarga qiziqarli va samarali o'quv tajribasini taqdim etadi, bu esa ularning bilimlarini mustahkamlashga yordam beradi.

Leksik va fonetik bilimlarni rivojlantirish: Ingliz tilini o'rganishda leksik va fonetik bilimlar muhim o'rin tutadi. Sun'iy intellekt tizimlari, masalan, nutqni tanish va tahlil qilish orqali, talabalarga tilning fonetik jihatlarini o'rganishda yordam beradi. Shuningdek, lug'at boyligini oshirish va yangi so'zlarni o'zlashtirish uchun interaktiv mashqlar va o'quv materiallari taqdim etiladi. Bu o'quvchilarga ingliz tilining turli qirralarini yaxshiroq tushunish va ularni amaliyotda qo'llash imkoniyatini yaratadi.

O'qituvchilarning ishini yengillashtirish: Sun'iy intellekt texnologiyalari, o'qituvchilarning ish yukini sezilarli darajada kamaytiradi. Darslarni tayyorlash, materiallarni moslashtirish va o'quvchilarni baholash kabi jarayonlarni avtomatlashtirish o'qituvchilarga vaqtni tejash imkonini beradi. O'qituvchilar, sun'iy intellekt yordamida o'quvchilarning individual ehtiyojlarini aniqlab, darsni ularning qiziqishlariga moslashtirishi mumkin.

Xatolarni tahlil qilish va shaxsiy tahlil qilish imkoniyatlari: Sun'iy intellekt yordamida o'quvchilarning faoliyati doimiy ravishda kuzatilib boriladi va tizim ular tomonidan amalga oshirilgan xatolarni tahlil qiladi. Bu tahlil o'quvchining til o'rganish jarayonini yaxshilashga yordam beradi, chunki o'quvchi o'z xatolarini to'g'rilash va ularni kelajakda takrorlamaslik bo'yicha aniq yo'nalishlarni oladi. Bundan tashqari, o'qituvchi o'quvchilarning rivojlanishiga doimiy ravishda nazorat o'rnatishi va ularning yutuqlarini baholashi mumkin.

Sun'iy intellektning kelajakdagi istiqbollari: Ingliz tili darslarida sun'iy intellekt texnologiyalarining roli kelajakda yanada kengayishi kutilmoqda. Yangi texnologiyalar, masalan, tabiiy tilni qayta ishlash (NLP) va ilg'or nutq tanish tizimlari, ingliz tilini o'rganishda samaradorlikni yanada oshirishga imkon beradi. Yangi texnologiyalar bilan integratsiya qilish, o'qituvchilarga yanada ko'proq moslashtirilgan va aniq bilim berish imkoniyatini yaratadi, shu bilan birga o'quvchilarga tilni tez va samarali o'rganish imkoniyatini beradi.

Natija qismi: Ingliz tili darslarida sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish, o'quvchilarning til o'rganish jarayonini samarali va interaktiv qilishda sezilarli yutuqlarni ta'minladi. Sun'iy intellektning asosiy afzalliklari, masalan, grammatika va imlo xatolarini avtomatik aniqlash, individual o'quv yondashuvini yaratish, interaktiv materiallar va mashqlarni taqdim etish, o'quvchilarning til o'rganishga bo'lgan qiziqishlarini oshirdi. Bu esa o'quvchilarning ingliz tilini tezroq va samarali o'rganishlariga yordam berdi.

Shuningdek, sun'iy intellekt texnologiyalarining o'qituvchilarga taqdim etgan imkoniyatlari ham katta. O'qituvchilar, darslarni tayyorlashda va o'quvchilarning bilimlarini baholashda ko'proq vaqt va resurslarni tejash imkoniyatiga ega bo'lishdi. O'qituvchilar

o'quvchilarning xatolarini tezda aniqlash va ularga to'g'ri tushuntirishlarni berish orqali, ta'lim jarayonini yaxshilashga erishishdi.

Texnologiyaning kelajakdagi istiqbollari, ingliz tili o'qitish jarayonini yanada samarali qilishda yangi imkoniyatlarni taqdim etadi. Sun'iy intellektning rivojlanishi, o'qituvchilar va o'quvchilarga yanada interaktiv, moslashtirilgan va samarali o'quv materiallarini taqdim etish imkonini beradi. Bu esa ingliz tilini o'rganishning sifatini va samaradorligini oshiradi.

Umuman olganda, ingliz tili darslarida sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish, o'qitish jarayonini yanada samarali, qiziqarli va shaxsiylashtirilgan qiladi. Shu bilan birga, o'quvchilarning bilimlarini mustahkamlash va ingliz tilini o'zlashtirishda katta yordam beradi. Sun'iy intellektning ta'lim sohasidagi roli kelajakda yanada oshishi kutilmoqda va bu o'quvchilar uchun yangi imkoniyatlar yaratadi.

Xulosa qismi: Sun'iy intellekt texnologiyalaridan ingliz tili darslarida foydalanish, o'quvchilar uchun samarali va interaktiv o'quv muhitini yaratishga yordam beradi. Bu texnologiyalar, o'quvchilarning bilimlarini individual ravishda rivojlantirish, grammatika va imlo xatolarini tuzatish, leksik va fonetik ko'nikmalarini mustahkamlashda samarali vosita bo'lib xizmat qiladi. Shuningdek, o'qituvchilarga darslarni tayyorlash va o'quvchilarni baholashda yengillik yaratadi. Kelajakda, sun'iy intellekt texnologiyalarining o'qitish jarayonidagi roli yanada ortishi kutilmoqda.

Ingliz tili darslarida sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish, ta'lim jarayonini yangilash va samaradorligini oshirish uchun muhim vositaga aylandi. Sun'iy intellektning yordamida, o'quvchilar grammatika, imlo, leksika va fonetika sohalarida individual yondashuv asosida bilimlarini mustahkamlashlari mumkin. Shuningdek, texnologiyalar o'quvchilarni qiziqarli va interaktiv usullar orqali darslarga jalb qiladi, ularning motivatsiyasini oshiradi.

O'qituvchilar uchun esa, sun'iy intellekt texnologiyalari darslarni tayyorlash va o'quvchilarni baholashda samarali vosita bo'lib xizmat qiladi. Texnologiya yordamida, o'qituvchilar o'quvchilarning xatolarini tezda aniqlash va to'g'ri tuzatishlar kiritish imkoniyatiga ega bo'ladilar, bu esa ta'lim jarayonini yaxshilashga yordam beradi.

Kelajakda, sun'iy intellekt texnologiyalarining ta'lim sohasidagi roli yanada kengayishi kutilmoqda. Bu texnologiyalar o'quvchilarga yanada moslashtirilgan, interaktiv va samarali o'quv tajribasini yaratishga imkon beradi. Ingliz tili o'rganish jarayonida sun'iy intellektning imkoniyatlaridan to'liq foydalanish, ta'lim sifatini oshirish va o'quvchilarning bilim darajasini yuqori darajaga ko'tarishga yordam beradi.

Shunday qilib, ingliz tili darslarida sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish nafaqat o'quvchilarning o'qish va yozish ko'nikmalarini rivojlantirishda, balki umumiy ta'lim jarayonini samarali va qiziqarli qilishda ham katta ahamiyatga ega.

Adabiyotlar ro'yhati

1. Jalolov J. J., Makhkamova G. T., Ashurov Sh S. English language teaching methodology //Tashkent: Fan va texnologiya. – 2015.

2. Jalolov J. J. Interference in the methodology of teaching a non-native language //Uzbekistonda xorijiy tillar//ilmiy-methodik electronic journal. – 2017. – №. 5-6.

3. Ismailov, Bobir & Imamalieva, Manzura & Khamrakulov, Gofurjon. (2023). CLASSIFICATION FEATURES AND DETAILS OF SUBPOSITION 2204 30 NATURAL WINES OF THE COMMODITY NOMENCLATURE. Universum:Technical sciences. 110. 10.32743/UniTech.2023.110.5.15532.

4. Djampulatova, N. (2023). THE ROLE OF THE COACHING APPROACH IN TEACHING A FOREIGN LANGUAGE. *Journal of Academic Research and Trends in Educational Sciences*, 2(1), 191-195.

5. Djampulatova N. Ways to improve communicative competence in English in creating an integrative learning environment. – 2022.

6. Yakubov, O. "Application of the method of associations in the educational process." *Журнал образовательный портал «Мультиурок 3.7»* (2022).

7. Yakubov O. A. ASSOCIATION METHOD AS A WAY TO IMPLEMENT INNOVATIVE APPROACHES //Cutting Edge-Science. – 2020. – T. 8.

8. Oybek Anvarovich Yakubov. (2024). Teaching a Foreign Language in Different Higher Education Universities. *Spanish Journal of Innovation and Integrity*, 31, 182-185. Retrieved from <https://sjii.indexedresearch.org/index.php/sjii/article/view/1338>

9. Nigora Mahmudovna Djampulatova. (2024). Application of Pedagogical Coaching Methods in Teaching Foreign Language to Students. *Information Horizons: American Journal of Library and Information Science Innovation (2993-2777)*, 2(9), 45–47. Retrieved from <https://grnjournal.us/index.php/AJLISI/article/view/5841>

10. Abdullayeva, M., and M. Maxmudova. "IMPORTANCE OF LEGAL EDUCATION CHARACTERISTICS." *Science and Innovation* 1.7 (2022): 1311-1314.

11. Абдуллаева, Мархабо Рахмонкуловна. "Национальный колорит в художественном переводе (узбекском языке)." *Проблемы и перспективы развития России: Молодежный взгляд в будущее*. 2018.

12. Niyozov, N., Bijanov, A., Ganiyev, S., & Kurbonova, R. (2023). The pedagogical principles and effectiveness of utilizing ChatGPT for language learning. In *E3S Web of Conferences* (Vol. 461, p. 01093). EDP Sciences.

13. Rakhmonov, I., & Kurbonova, R. (2024). Integrating simulators for language learning in technical higher education: Insights from developed nations and guidelines for Central Asian countries including Uzbekistan. *Modern Science and Research*, 3(1), 1–4.

14. Temirova, R. (2024). Comparative analysis of English teaching methodologies for technical education: Traditional versus modern approaches and future trends. In *Fundamental aspects of improving teaching foreign languages in the epoch of modern globalization* (Vol. 2, No. 4).